Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2025)0157

Správy o Severnom Macedónsku za roky 2023 a 2024

Uznesenie Európskeho parlamentu z 9. júla 2025 o správach Komisie o Severnom Macedónsku za obdobie 2023 – 2024 (2025/2021(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na Dohodu o stabilizácii a pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Severomacedónskou republikou na strane druhej[1],

– so zreteľom na žiadosť Severného Macedónska o členstvo v Európskej únii predloženú 22. marca 2004,

– so zreteľom na rozhodnutie Európskej rady zo 16. decembra 2005 udeliť Severnému Macedónsku štatút kandidátskej krajiny na členstvo v EÚ,

– so zreteľom na závery Európskej rady z 19. a 20. júna 2003, vrátane prílohy k nim s názvom Solúnska agenda pre západný Balkán: približovanie sa k európskej integrácii,

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1529 z 15. septembra 2021, ktorým sa zriaďuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA III)[2],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1449 zo 14. mája 2024 o zriadení Nástroja na podporu reforiem a rastu pre západný Balkán[3],

---

1 Ú. v. EÚ L 84, 20.3.2004, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2004/239(2)/oj.
2 Ú. v. EÚ L 330, 20.9.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
3 Ú. v. EÚ L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 5. februára 2020 s názvom Posilnený proces pristúpenia – dôveryhodná perspektíva členstva v EÚ pre západný Balkán (COM(2020)0057),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 8. novembra 2023 s názvom Oznámenie o politike rozširovania EÚ za rok 2023 (COM(2023)0690) a na sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie s názvom Správa o Severnom Macedónsku za rok 2023 (SWD(2023)0693),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 8. novembra 2023 s názvom Nový plán rastu pre západný Balkán (COM(2023)0691),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. marca 2024 o reformách pred rozšírením a o preskúmaní politík (COM(2024)0146),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 24. júla 2024 s názvom Správa o právnom štáte 2024 (COM(2024)0800) a na sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie s názvom Správa o právnom štáte 2024 – Situácia v oblasti právneho štátu v Európskej únii – Kapitola o situácii v oblasti právneho štátu v Severnom Macedónsku ((SWD(2024)0830),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 30. októbra 2024 s názvom Oznámenie o politike rozširovania EÚ za rok 2024 (COM(2024)0690) a na sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie s názvom Správa o Severnom Macedónsku za rok 2024 (SWD(2024)0693),

– so zreteľom na Program reforiem Severného Macedónska schválený Komisiou v rámci Nástroja na podporu reforiem a rastu 23. októbra 2024,

– so zreteľom na vyhlásenia zo samitov EÚ – západný Balkán, ktoré sa konali v Bruseli 13. decembra 2023 a 18. decembra 2024, ako aj na vyhlásenia zo samitov EÚ – západný Balkán, ktoré sa konali v Sofii, Záhrebe a Brde pri Kranju v rokoch 2018, 2020 a 2021, a na vyhlásenie o spoločnom regionálnom trhu a vyhlásenie zo Sofie o zelenej agende pre západný Balkán, prijaté 10. novembra 2020 na samite v Sofii v rámci berlínskeho procesu,

– so zreteľom na závery Rady o rozširovaní z 18. júla 2022 – Severné Macedónsko a Albánsko a závery Rady o rozširovaní zo 17. decembra 2024,

– so zreteľom na záverečnú správu volebnej pozorovateľskej misie Úradu pre demokratické inštitúcie a ľudské práva (ODIHR) Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe z 23. septembra 2024 o predčasných parlamentných a prezidentských voľbách v Severnom Macedónsku, ktoré sa konali 8. mája 2024 a 24. apríla 2024,

– so zreteľom na berlínsky proces, ktorý sa začal 28. augusta 2014,

– so zreteľom na Zmluvu medzi Bulharskom a Severným Macedónskom o priateľstve, dobrých susedských vzťahoch a spolupráci, ktorá bola podpísaná 1. augusta 2017 a ratifikovaná v januári 2018,

– so zreteľom na konečnú dohodu o urovnaní nezhôd opísaných v rezolúciách Bezpečnostnej rady OSN č. 817 (1993) a č. 845 (1993), ukončenie dočasnej dohody z roku 1995 a vytvorenie strategického partnerstva medzi Gréckom a Severným Macedónskom zo 17. júna 2018 (známe aj ako Dohoda z Prespy),

– so zreteľom na spoločný pracovný dokument útvarov Komisie s názvom Ciele a ukazovatele na vymedzenie vykonávania akčného plánu pre rodovú rovnosť III (2021 – 25) (SWD(2020)0284), ktorý je sprievodným dokumentom k spoločnému oznámeniu Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 25. novembra 2020 s názvom Akčný plán EÚ pre rodovú rovnosť (GAP) III – ambiciózny program pre rodovú rovnosť a posilnenie postavenia žien v rámci vonkajšej činnosti EÚ (JOIN(2020)0017), ako aj na plán vykonávania na úrovni jednotlivých krajín pre Severné Macedónsko,

– so zreteľom na správu Európskej komisie proti rasizmu a intolerancii (ECRI) o Severnom Macedónsku z roku 2023, ktorá bola prijatá 29. júna 2023 a uverejnená 20. septembra 2023,

– so zreteľom na vyhlásenie a spoločné odporúčania prijaté Spoločným parlamentným výborom EÚ – Severné Macedónsko na jeho 23. schôdzi, ktorá sa konala 27. a 28. februára 2025 v Skopje,

– so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Severnom Macedónsku, najmä na uznesenie z 24. októbra 2019 o začatí prístupových rokovaní so Severným Macedónskom a s Albánskom[1],

– zo zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci (A10-0118/2025),

A. keďže Severné Macedónsko má od roku 2005 štatút kandidátskej krajiny na členstvo v EÚ a v decembri 2023 úspešne ukončilo proces preverovania;

B. keďže ambície občanov Severného Macedónska stať sa súčasťou EÚ viedli k pokroku, pokiaľ ide o demokraciu a sociálno-ekonomické reformy, zatiaľ čo proces pristúpenia k EÚ naďalej naráža na poľutovaniahodné oneskorenia z rôznych dôvodov;

C. keďže EÚ od roku 2020 zmobilizovala približne 210 miliónov EUR v podobe úverov v rámci makrofinančnej pomoci, ktoré majú za cieľ

---

[1] Ú. v. EÚ C 202, 28.5.2021, s. 86.

stabilizovať macedónske hospodárstvo, pomôcť pri jeho obnove po pandémii COVID-19 a urýchliť jeho proces reforiem;

D. keďže Severné Macedónsko je partnerom, ktorý je vo väčšine prípadov plne v súlade so spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou EÚ a v rámci regiónu zohráva konštruktívnu úlohu; keďže Severné Macedónsko sa nedávno zdržalo hlasovania o rezolúcii Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov č. ES-11/7 z 24. februára 2025 o Ukrajine a spolupodporilo alternatívnu rezolúciu predloženú Spojenými štátmi, čo naznačuje neočakávaný a poľutovaniahodný posun v rámci zahraničnej politiky;

E. keďže Severné Macedónsko sa zúčastňuje na vojenských operáciách krízového manažmentu EÚ vrátane operácie EUFOR Althea v Bosne a Hercegovine;

F. keďže Rada prijala v júli 2022 nové závery, čo znamená, že Severné Macedónsko musí v súlade so svojimi záväzkami prijať nerealizované ústavné zmeny, aby sa úvodná fáza prístupových rokovaní mohla rýchlo uzavrieť;

G. keďže geopolitické zmeny, vojna na Ukrajine, dezinformácie a mylné informácie majú silný vplyv na všetky na európske krajiny po politickej aj hospodárskej stránke;

H. keďže Severné Macedónsko je naďalej terčom operácií zahraničného škodlivého ovplyvňovania vrátane úsilia o roztrieštenie sociálnej štruktúry krajiny a využívania nálad proti EÚ ako zbrane, najmä prostredníctvom srbskojazyčných bulvárnych novín a médií, ktoré v regióne slúžia ako šíritelia kremeľských názorov a majú značný vplyv; keďže od roku 2018 do roku 2023 Severné Macedónsko vyhostilo 13 ruských diplomatov za aktivity nezlučiteľné s ich diplomatickým štatútom, čo svedčí o pretrvávajúcej prítomnosti sietí skrytého vplyvu; keďže Čína sa snaží rozšíriť svoj vplyv informačnou kontrolou, investičnou diplomaciou a nátlakovými doložkami v zmluvách o úveroch v oblasti infraštruktúry;

I. keďže severomacedónske orgány navrhli riešenia ústavných zmien, ktoré nezodpovedajú podmienkam uvedeným v záveroch Rady z júla 2022;

J. keďže sa očakáva, že každá pristupujúca krajina bude rešpektovať demokratické hodnoty, zásady právneho štátu a ľudské práva a bude dodržiavať právo EÚ;

K. keďže Rada jednoznačne nevylúčila prijatie ďalších nových podmienok na začatie prístupových rokovaní;

1. opakuje, že plne podporuje pokračujúce a vytrvalé úsilie Severného Macedónska vstúpiť do EÚ a nevyhnutné transformačné zmeny požadované na splnenie prístupových kritérií; oceňuje záväzok

Severného Macedónska k európskej integrácii a nabáda ho, aby pokračovalo v úsilí o presadzovanie reforiem, ktorými sa priblíži k EÚ, napriek výzvam a prekážkam, ktoré sú skúškou dôvery a trpezlivosti macedónskej spoločnosti;

2. zdôrazňuje, že pristúpenie k EÚ je otázkou politickej vôle na plnenie kritérií a vykonávanie prijatých záväzkov, a to tak z hľadiska uskutočňovania potrebných reforiem, ako aj z hľadiska prijímania potrebných ústavných zmien;

3. pripomína, že je potrebné zachovať dynamiku a dôveryhodnosť procesu integrácie do EÚ; konštatuje, že Severné Macedónsko naďalej preukazuje odhodlanie k integrácii do EÚ a zosúladeniu s politikami EÚ; vyzýva na rýchly pokrok v prístupových rokovaniach, pričom berie na vedomie význam prijatia ústavných zmien; naliehavo vyzýva Európsku radu, aby dala verejne a jednoznačne najavo, že má v úmysle urýchlene a bezpodmienečne prijať kladné rozhodnutie o začatí ďalšej fázy prístupových rokovaní so Severným Macedónskom, akonáhle budú splnené podmienky uvedené v jej záveroch z 18. júla 2022; podporuje všetky politické strany v Severnom Macedónsku, aby sa zapojili do konštruktívneho dialógu s cieľom dosiahnuť potrebný konsenzus o týchto zmenách, ktorý by posilnil multietnický charakter krajiny a urýchlilo jej pokrok smerom k členstvu v EÚ; domnieva sa, že posilnenie väzieb medzi rôznymi etnickými skupinami je nevyhnutné na zlepšenie sociálnej súdržnosti a zabezpečenie účinnejšej správy vecí verejných; vyzýva členské štáty, Radu a Komisiu, aby zachovali predvídateľnosť a vierohodnosť prístupového procesu, a to aj s cieľom udržať verejnú podporu procesu pristúpenia v krajinách zapojených do procesu rozširovania;

4. víta úspešné dokončenie procesu preverovania Severného Macedónska na konci roka 2023; nabáda Severné Macedónsko, aby prijalo ústavné zmeny, ku ktorým sa krajina zaviazala, a aby ich vykonala v súlade s požiadavkami Rady, s cieľom pokračovať v procese prístupových rokovaní;

5. oceňuje záväzok macedónskeho ľudu k integrácii do EÚ a podporu, ktorú preukazuje tomuto projektu dve desaťročia od začatia tohto procesu; naliehavo vyzýva Komisiu, aby urobila všetko, čo je v jej silách, s cieľom pomôcť orgánom Severného Macedónska dosiahnuť potrebné kroky pred vstupom do ďalšej fázy rokovaní, ako aj ďalej počas rokovacieho procesu, pomôcť splniť očakávania občanov a krajiny a preskúmať všetky opatrenia na postupnú integráciu do štruktúr EÚ, čím sa zvýši dôvera v EÚ a jej demokratické hodnoty;

6. pripomína, že prístupový proces by sa nemal využívať na riešenie dvojstranných sporov, bránenie pokroku na európskej ceste založenom na dosiahnutých výsledkoch ani na prevažovanie širších strategických záujmov Únie, ale že takéto spory je potrebné riešiť prostredníctvom otvoreného dialógu a skutočnej spolupráce;

zdôrazňuje, že prístupové rokovania by mali sledovať jasný smer, riadiť sa objektívnymi kritériami a byť založené výlučne na dosiahnutých výsledkoch a splnení prístupových kritérií (kodanské kritériá), ktoré vyžadujú dôkladné reformy vo všetkých základných oblastiach, ako aj existenciu stabilných inštitúcií zaručujúcich demokraciu, právny štát, ľudské práva a rešpektovanie a ochranu menšín;

7. opätovne zdôrazňuje, že rešpektovanie jazykovej, kultúrnej a národnej identity je kľúčovým prvkom prístupového procesu EÚ a základným kameňom demokratických spoločností, ktorý sa ešte posilní vstupom do rodiny európskych národov;

8. opakuje svoju výzvu na posilnenie akcieschopnosti EÚ konať prostredníctvom reformy rozhodovania, a to aj zavedením hlasovania kvalifikovanou väčšinou pri čiastkových krokoch prístupového procesu, najmä na začiatku rokovaní a pri otváraní a uzatváraní jednotlivých tematických blokov a kapitol;

9. víta nový Nástroj na podporu reforiem a rastu pre západný Balkán, z ktorého sa Severnému Macedónsku poskytne 750 miliónov EUR vo forme grantov a úverov, keď splní podmienky stanovené v svojom programe reforiem; v tejto súvislosti víta vynikajúci a ambiciózny program reforiem, v ktorom sa stanovujú jasné a transparentné ciele a úlohy, a vyzýva príslušné orgány, aby sa sústredili na jeho dôkladné vykonávanie; zdôrazňuje, že je potrebné zamerať sa na stimulovanie reforiem a posilnenie hospodárskej stability, ako aj na verejnú správu, správu vecí verejných, právny štát a boj proti korupcii, dekarbonizáciu a zelenú transformáciu, digitalizáciu, prepojenosť a rozvoj ľudského kapitálu a zároveň riešiť sociálne výzvy;

10. víta si finančnú podporu, ktorú Severné Macedónsko dostáva od jednotlivých členských štátov, a ich dobrú vzájomnú spoluprácu; varuje však pred posilňovaním spojenectiev s neliberálnymi režimami;

11. oceňuje Severné Macedónsko za jeho vytrvalý záväzok k integračnému procesu EÚ a vyjadruje poľutovanie nad oneskoreniami v prístupovom procese; víta stabilitu vzťahov medzi etnikami a podporuje pokračovanie úsilia o ich zabezpečenie a o vykonávanie Ochridskej rámcovej dohody;

12. nabáda Severné Macedónsko, aby dosiahlo hmatateľné výsledky pri plnení očakávaní EÚ v rámci rokovaní a záverov Rady z júla 2022 vrátane príslušných ústavných zmien v súlade so záväzkami krajiny;

13. naliehavo vyzýva Severné Macedónsko, aby zintenzívnilo úsilie o posilnenie právneho štátu a nezávislosti súdnictva, a to aj pri vymenúvaní sudcov a fungovaní súdnej rady, boj proti korupcii, reformu svojej verejnej správy a zlepšenie transparentnosti a koncentrácie vlastníctva médií; nabáda na ďalšie vykonávanie

systémových opatrení na zabezpečenie transparentnosti a efektívnosti správy vecí verejných;

14. vyjadruje hlboký zármutok a úprimnú solidaritu v súvislosti s tragickým požiarom v nočnom klube v Kočani, v dôsledku ktorého zahynulo vyše 50 mladých ľudí a ďalších vyše 150 ľudí sa zranilo, a vyjadruje sústrasť obetiam a ich rodinám; oceňuje rýchle využitie mechanizmu EÚ v oblasti civilnej ochrany a pomoc poskytnutú členskými štátmi v úsilí o záchranu čo najviac životov; vyjadruje uznanie susedným krajinám a krajinám EÚ, najmä Grécku a Bulharsku, za okamžitú podporu a solidaritu, ktorú preukázali, a za lekársku starostlivosť, ktorú poskytli obetiam;

Fungovanie demokratických inštitúcií

15. konštatuje, že hoci demokratické inštitúcie v Severnom Macedónsku fungujú uspokojivo, politická polarizácia zostáva obrovskou prekážkou pre potrebné reformy; vyzýva politické strany zastúpené v parlamente krajiny, aby spolupracovali na dosiahnutí dohody o týchto reformách;

16. víta prijatie nového rokovacieho poriadku Zhromaždením Severomacedónskej republiky (Sobranie) s podporou Európskeho parlamentu v rámci dialógu Jeana Monneta; zdôrazňuje však, že pretrvávajúca politická polarizácia naďalej brzdí dôležité reformy a vymenovania; zdôrazňuje, že nadstranícka spolupráca a lepšia politická klíma majú naďalej zásadný význam pre urýchlenie vykonávania reforiem súvisiacich s EÚ a posilnenie demokratických inštitúcií;

17. so znepokojením si všíma, že približne polovica všetkých zákonov, ktoré Sobranie schválilo v roku 2023, bola prijatá v skrátenom konaní; vyzýva Sobranie, aby zlepšilo svoje legislatívne plánovanie, koordináciu a kvalitu prostredníctvom riadnych konzultačných postupov a parlamentného dohľadu, najmä s ohľadom na závery dialógu Jeana Monneta, a aby sa vyhýbalo skráteným konaniam;

18. zdôrazňuje, že hoci parlamentné a prezidentské voľby v roku 2024 boli konkurenčné a demokratické a boli vykonané zmeny volebného zákona, stále je potrebná komplexná volebná reforma; dôrazne vyzýva na vykonávanie zostávajúcich odporúčaní OBSE/ODIHR a Benátskej komisie prostredníctvom inkluzívnej revízie volebného zákona, pričom zdôrazňuje dôležitosť izolácie budúcich volebných procesov pred škodlivým zahraničným zasahovaním a manipuláciou s informáciami, a to aj prijatím spoľahlivých pravidiel v oblasti kybernetickej bezpečnosti a transparentnosti online kampaní;

19. vyzýva na zlepšenie regulácie financovania politických strán a kampaní vrátane opatrení na zvýšenie transparentnosti finančných prostriedkov a výdavkov politických strán; naliehavo žiada revíziu

pravidiel štátnej reklamy v komerčných médiách a platenej politickej reklamy; zdôrazňuje potrebu fungujúcich mechanizmov dohľadu na zabezpečenie integrity financovania politických strán a rovnakého a primeraného prístupu politických strán a nezávislých kandidátov k médiám;

20. vyzýva na pokračovanie modernizácie verejnej správy založenej na zásluhách, riešenie systémových výziev politizácie, posilnenie transparentných postupov prijímania zamestnancov a reformu miestnej samosprávy s cieľom poskytovať lepšie sociálne služby občanom a pripraviť prispôsobené stratégie miestneho a regionálneho rozvoja; naliehavo vyzýva orgány, aby zintenzívnili svoje úsilie a prijali a vykonávali potrebné právne predpisy s cieľom zvýšiť dôveru verejnosti vo verejnú správu a podporiť odolnú a schopnú verejnú službu, ktorá dokáže účinne reagovať na súčasné výzvy a slúžiť potrebám komunity; oceňuje stratégiu verejnej správy na roky 2023 – 2030 a súvisiaci akčný plán na roky 2023 – 2026, prijatý v júli 2023; berie na vedomie, že pokrýva všetky príslušné oblasti reforiem a stanovuje jasné východisko, ciele a úlohy, a tým identifikuje kľúčové politické výzvy; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že miera vykonávania je stále nízka;

21. požaduje ďalšie kroky na zabezpečenie systémovej zodpovednosti verejných inštitúcií prostredníctvom zmysluplných a verejných konzultácií so zainteresovanými stranami, a to aj so zreteľom na vykonávanie reformného programu, a na poskytnutie spätnej väzby z uskutočnených konzultácií; oceňuje zákon o všeobecných správnych postupoch, ktorým sa zabezpečuje zjednodušenie, ale dôrazne odporúča, aby sa vykonával systematicky naprieč celou verejnou správou;

22. naliehavo vyzýva orgány Severného Macedónska, aby sa zdržali neprehľadného, spolitizovaného prepúšťania a vymenúvania do funkcií v rámci nezávislých orgánov a agentúr a aby zabezpečili primerané financovanie inštitúcií a dôsledné vykonávanie rozhodnutí a odporúčaní; s poľutovaním si všíma pretrvávajúci nedostatočný pokrok pri posilňovaní úradu ombudsmana;

Médiá a občianska spoločnosť

23. víta stabilný pokrok Severného Macedónska pri zabezpečovaní slobody médií; pripomína však potrebu pokračovať v reformách s cieľom zabezpečiť nezávislé a odolné mediálne prostredie, vrátane reformy právneho rámca upravujúceho online a offline médiá, aby bol plne v súlade s Európskym aktom o slobode médií[1], a zaoberať sa

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1083 z 11. apríla 2024, ktorým sa stanovuje spoločný rámec pre mediálne služby na vnútornom trhu a mení smernica 2010/13/EÚ (Európsky akt o slobode médií) (Ú. v. EÚ L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI:

pretrvávajúcimi výzvami z hľadiska transparentnosti vlastníctva médií, komunikácie cez digitálne médiá a koncentrácie médií; poukazuje na potrebu reformy médií, ktorá bude prioritne riešiť opatrenia proti koncentrácii v záujme ochrany novinárskej integrity; zdôrazňuje naliehavú potrebu bojovať proti škodlivému zahraničnému ovplyvňovaniu mediálneho priestoru, a to aj proti dezinformáciám, ktoré šíria aktéri napojení na Rusko a Čínu;

24. vyzýva orgány, aby prijali právny rámec, ktorý by účinne chránil novinárov, obhajcov ľudských práv, environmentálnych aktivistov a ďalšie zainteresované strany pred strategickými žalobami proti verejnej účasti (SLAPP), a aby vykonali ustanovenia smernice EÚ proti strategickým žalobám proti verejnej účasti[1];

25. naliehavo žiada príslušné orgány, aby zabezpečili plnú transparentnosť a neobmedzený prístup občanov k informáciám;

26. so znepokojením si všíma znovuzavedenie štátnej reklamy v komerčných médiách v Severnom Macedónsku; poukazuje na zvýšené riziko, že týmto opatrením sa mediálny trh otvorí narušeniam a nenáležitým politickým vplyvom, čím sa ohrozí nezávislosť a pluralita médií; opakuje svoje výzvy na komplexnú reformu pravidiel upravujúcich štátne financovanie a reklamu politických strán v médiách, pričom si všíma nedostatočnú transparentnosť, pokračujúce zneužívanie štátnych prostriedkov na politickú reklamu a trvalé riziko narušenia nezávislosti médií prostredníctvom neprehľadných mechanizmov financovania; naliehavo vyzýva, aby sa tieto reformy prijali a vykonali pred komunálnymi voľbami naplánovanými na jeseň 2025;

27. zdôrazňuje potrebu posilniť nezávislosť a kapacity regulačného orgánu pre médiá, verejnoprávneho vysielateľa a regulačného orgánu pre elektronické komunikácie;

28. podporuje opatrenia na posilnenie redakčnej a finančnej nezávislosti, nestrannosti a profesionality služieb televízneho a rozhlasového vysielania a regulačných orgánov v oblasti médií, pričom si všíma pokračujúce oneskorenia pri vymenúvaní kľúčových orgánov dohľadu a potrebu komplexného úsilia o modernizáciu; požaduje prísnejšie pravidlá transparentnosti a vlastníctva, aby sa odhalil skrytý vplyv vrátane mediálneho obsahu sponzorovaného zo zahraničia, a zriadenie mechanizmov na identifikáciu a narušenie koordinovaných zahraničných dezinformačných sietí;

---

http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

[1] Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1069 z 11. apríla 2024 o ochrane osôb zapojených do verejnej účasti pred zjavne neopodstatnenými nárokmi alebo zneužívajúcimi súdnymi konaniami („strategické žaloby proti verejnej účasti“) (Ú. v. EÚ L, 2024/1069, 16.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj).

29. konštatuje, že niektoré čínske diplomatické subjekty financovali platený obsah a názory v macedónskych médiách bez toho, aby boli jasne uvedené; pripomína, že podľa analýzy z roku 2023 ruskí aktéri prepojení so štátom využívali zástupné srbské médiá na šírenie naratívu nepriateľského voči NATO a na tvrdenia, že EÚ vyvíja na Severné Macedónsko nátlak, aby sa „vzdalo svojej identity“;

30. vyjadruje znepokojenie nad pretrvávajúcimi hrozbami a útokmi na nezávislých novinárov a pracovníkov médií vrátane mizogýnneho obťažovania novinárok na internete, ktorého obeťami sú často novinárky informujúce o právnom štáte, korupcii a spravodlivosti; víta pridelenie špecializovaného prokurátora na monitorovanie a dohľad nad týmito útokmi na novinárov a vytvorenie mechanizmov oznamovania kybernetického šikanovania; požaduje silnejšie opatrenia na ochranu mediálnych pracovníkov pred fyzickými a nefyzickými hrozbami, obťažovaním a nevhodnými vyjadreniami verejných predstaviteľov;

31. nabáda Severnú Macedónsko, aby pokračovalo v úsilí o boj proti nenávistným prejavom vo všetkých ich formách a namiereným proti všetkým skupinám, aby aktívne predchádzalo všetkým prípadom nenávistných prejavov, trestných činov z nenávisti a zastrašovaniu a dôkladne ich vyšetrovalo, systematicky stíhalo súvisiace útoky s cieľom dosiahnuť odsúdenie páchateľov a zaistiť bezpečnosť a ochranu skupín, proti ktorým sú namierené, ako sú novinári, príslušníci menšín, komunity, ako sú Bulhari, a ďalšie zraniteľné skupiny;

32. vyjadruje znepokojenie nad nárastom nenávistných prejavov a rastúcimi hrozbami dezinformácií v online médiách, nad ktorými nemá národná agentúra pre zvukové a audiovizuálne mediálne služby žiadnu regulačnú právomoc; vyzýva na posilnenie opatrení na podporu investigatívnej žurnalistiky, kapacít na overovanie faktov a mediálnej gramotnosti a zlepšenie právneho rámca a medziinštitucionálnej kapacity s cieľom bojovať proti nenávistným prejavom, dezinformáciám a zahraničnému zasahovaniu; je znepokojený rozsiahlymi dezinformačnými kampaňami, ktoré spochybňujú demokratické hodnoty a cieľ krajiny stať sa členom EÚ; v tomto smere požaduje podporu inštitúcií EÚ s cieľom pomôcť krajine zmierniť tieto škodlivé účinky; víta iniciatívy občianskej spoločnosti na podporu overovania faktov v médiách, digitálnej gramotnosti na školách a boja proti šíreniu nenávistných prejavov a konštatuje, že takmer 50 % občanov Severného Macedónska prijíma nepravdivé naratívy o medzinárodných udalostiach, najmä pokiaľ ide o vojnu na Ukrajine, čo podčiarkuje naliehavosť posilnenia odolnosti spoločnosti voči škodlivej manipulácii s informáciami;

33. zdôrazňuje, že občianska spoločnosť má zásadný význam pri podpore demokracie a pluralizmu a pri presadzovaní dobrej správy vecí verejných a spoločenského pokroku; víta dynamickú a konštruktívnu

občiansku spoločnosť krajiny, ktorá zohráva kľúčovú a pozitívnu úlohu v reformnom procese, a pripomína, že je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie o zabezpečenie inkluzívnych, včasných a zmysluplných konzultácií a transparentnosti, ako aj formálnych mechanizmov spolupráce; v tejto súvislosti víta nedávne začatie procesu obnovenia rady pre spoluprácu s občianskou spoločnosťou a rozvoj občianskej spoločnosti a vyzýva na posilnenie spolupráce medzi vládou a občianskou spoločnosťou, najmä pri zmierňovaní dôsledkov nedávneho „zmrazenia“ finančných prostriedkov Agentúry USA pre medzinárodný rozvoj (USAID) na občiansku spoločnosť; konštatuje, že zatiaľ čo organizácie občianskej spoločnosti pôsobia v celkovo priaznivom prostredí, je potrebné zaviesť právny a finančný rámec, ktorý zabezpečí zvýšenie ich verejného financovania a transparentnosť mechanizmov verejného financovania; je znepokojený správami o náraste nepriateľských vyjadrení na adresu občianskej spoločnosti a nabáda ministerstvo vnútra, aby v spolupráci s organizáciami občianskej spoločnosti vypracovalo bezpečnostný protokol pre obhajcov ľudských práv s cieľom zabezpečiť ich ochranu pred hrozbami zo strany neštátnych aktérov; naliehavo žiada ďalšie posilnenie úlohy občianskej spoločnosti prostredníctvom zabezpečenia jej trvalého a zmysluplného začlenenia do rozhodovacieho procesu a konzultácií s Benátskou komisiou pred prijatím budúcich právnych predpisov týkajúcich sa mimovládnych organizácií (MVO);

Základné práva

34. vyjadruje uznanie Severnému Macedónsku za ratifikáciu väčšiny medzinárodných nástrojov v oblasti ľudských práv; vyjadruje však znepokojenie nad úrovňou implementácie, nedostatočným pokrokom v oblasti rodovej rovnosti, nárastom hnutí proti rodovej rovnosti a zväčšovaním ich vplyvu, ktorý má negatívny dosah na legislatívne procesy a procesy tvorby politík; naliehavo žiada vládu, aby v plnom rozsahu vykonávala Istanbulský dohovor; vyzýva orgány, aby prijali nový zákon o rodovej rovnosti a posilnili formálne vládne štruktúry zamerané na podporu rodovej rovnosti a zlepšenie postavenia a práv žien na všetkých úrovniach, ako aj aby zabezpečili účinné vykonávanie stratégie rodovej rovnosti a národného akčného plánu, najmä zabezpečením primeraného financovania, posilnením medziinštitucionálnej koordinácie a zosúladením vnútroštátnych politík s *acquis* EÚ;

35. naliehavo žiada orgány, aby zabezpečili plné a účinné vykonávanie existujúceho právneho rámca na ochranu obetí rodovo motivovaného a domáceho násilia tým, že vyčlenia dostatočné rozpočtové zdroje na prevenciu a zlepšia prístup k podporným službám, ochranným mechanizmom a presadzovaniu sociálnych a ekonomických práv obetí, ktoré im zaručuje zákon; v tejto súvislosti berie na vedomie prijatie zákona o finančnom odškodnení obetí násilných trestných činov v roku 2023, ktorý zahŕňa normy Istanbulského dohovoru s

cieľom zabezpečiť lepšiu ochranu obetí rodovo motivovaného násilia; naliehavo vyzýva orgány, aby ďalej posilňovali svoje úsilie o zníženie a zmiernenie rodovo motivovaného násilia a domáceho násilia a aby zvýšili kapacitu útulkov a počet ich personálu, ako aj počet riadne zaškolených príslušníkov orgánov presadzovania práva, sudcov, zdravotníckeho personálu a sociálnych pracovníkov s rodovo citlivým prístupom;

36. so znepokojením si všíma neutešenú situáciu väznených mladých žien vrátane mladistvých dievčat vo veku 14 až 16 rokov, ktorým chýba vzdelanie a nácvik pracovných zručností a často je im podávané nadmerne veľa liekov a poskytovaná nedostatočná zdravotná starostlivosť; naliehavo vyzýva orgány Severného Macedónska, aby prijali naliehavé opatrenia na zlepšenie podmienok zadržiavania všetkých väzňov, na zníženie korupcie a zastavenie neľudského zaobchádzania a na posilnenie probácie a opätovného začlenenia bývalých väzňov do spoločnosti;

37. naliehavo vyzýva Severnú Macedónsko, aby v plnom rozsahu vykonalo odporúčania uvedené v správe ECRI o Severnom Macedónsku z roku 2023 s cieľom účinne riešiť zistené porušenia ľudských práv;

38. víta skutočnosť, že medzietnické vzťahy sú stabilné a pokračuje sa vo vykonávaní Ochridskej rámcovej dohody; oceňuje úsilie Severného Macedónska o posilnenie ochrany práv menšín a zároveň nabáda na ďalšiu finančnú podporu; požaduje primerané financovanie a personálne obsadenie inštitúcií, ktoré chránia práva menšinových komunít; vyzýva politických predstaviteľov menšinových komunít, aby nešírili kontroverzný etnický naratív, ktorý je ozvenou politík, ktoré v nedávnej minulosti vyvolali v regióne nesmierne utrpenie a vojny; naliehavo žiada Severné Macedónsko, aby plne vykonalo odporúčania poradného výboru pre Rámcový dohovor na ochranu národnostných menšín, pokiaľ ide o stratégiu Jedna spoločnosť pre všetkých a interkulturalizmus; vyzýva Severné Macedónsko, aby poskytlo dostatočné finančné prostriedky a ľudské zdroje Agentúre pre uplatňovanie jazyka a Agentúre pre výkon práv komunít; vyjadruje poľutovanie nad tým, že Severné Macedónsko neratifikovalo Európsku chartu regionálnych alebo menšinových jazykov; očakáva konečné rozhodnutie o spornom zákone o používaní jazykov, ktorý môže mať vplyv na medzietnické vzťahy;

39. víta pokrok, ktorý krajina dosiahla pri zosúlaďovaní svojich právnych predpisov a inštitucionálneho rámca pre práva dieťaťa s *acquis* EÚ a medzinárodnými normami v oblasti ľudských práv; berie na vedomie pokrok pri vykonávaní stratégie deinštitucionalizácie a víta úspešné premiestnenie detí z ústavov do pestúnskej starostlivosti alebo do domovov pre malé skupiny; so znepokojením si však všíma pokračujúce prípady násilia na deťoch a diskriminácie detí vrátane rómskych detí; žiada preto krajinu, aby zriadila národný orgán

zodpovedný za koordináciu všetkých politík týkajúcich sa vykonávania Dohovoru OSN o právach dieťaťa a jeho opčných protokolov;

40. nabáda Severné Macedónsko, aby podniklo zmysluplné kroky k uznaniu a zaradeniu národnostných menšín a komunít do svojej ústavy, k podpore inkluzívnosti, ochrane rozmanitosti, boju proti diskriminácii a posilneniu sociálnej súdržnosti v súlade s európskymi hodnotami a demokratickými zásadami; vyzýva Severné Macedónsko, aby v plnej miere zaručilo rovnaké práva a príležitosti pre všetky etnické komunity v krajine;

41. konštatuje, že osoby so zdravotným postihnutím naďalej čelia značným prekážkam, keďže právne predpisy krajiny stále nie sú zosúladené s Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím; víta vnútroštátnu stratégiu pre práva osôb so zdravotným postihnutím na roky 2023 – 2030 a naliehavo žiada, aby sa riadne vykonávala, a to aj pokiaľ ide o zabezpečenie dostatočného množstva pedagogických asistentov, s cieľom účinne a hladko začleňovať deti so zdravotným postihnutím do výchovno-vzdelávacieho procesu;

42. víta prvé rozhodnutie súdu o nenávistných prejavoch proti LGBTIQ komunite, ale dôrazne vyzýva na systematické stíhanie všetkých prípadov nenávistných prejavov, trestných činov z nenávisti a zastrašovania, na zaradenie nenávistných prejavov do trestného zákonníka a na to, aby príslušné štátne inštitúcie viedli náležité štatistiky prípadov nenávistných prejavov a trestných činov z nenávisti;

43. so znepokojením berie na vedomie rozšírené nenávistné prejavy na sociálnych médiách, najmä voči Rómom, LGBTIQ+ osobám a iným marginalizovaným skupinám; naliehavo žiada všetkých politických aktérov, aby zmenili zákon o matrike a zabezpečili rýchle a bezproblémové právne uznanie rodu na základe práva na sebaurčenie s cieľom presadzovať ľudské práva, zabezpečiť dôstojnosť a zaviesť jasný a prístupný právny postup v súlade s medzinárodnými normami; odporúča, aby nový zákon o základnom vzdelávaní zachoval výslovnú ochranu pred diskrimináciou na základe pohlavia, sexuálnej orientácie a rodovej identity, čím sa zaručí súlad s vnútroštátnymi a medzinárodnými záväzkami; nabáda Zhromaždenie Severomacedónskej republiky, aby bezodkladne (opätovne) zriadilo aktívnu medziparlamentnú skupinu LGBTIQ+ na podporu a presadzovanie práv LGBTIQ+ osôb;

44. vyzýva Severné Macedónsko, aby posilnilo riadenie migrácie, zlepšilo zosúladenie s *acquis* EÚ a riešilo pretrvávajúce výzvy pri riešení legálnej a nelegálnej migrácie pri súčasnom dodržiavaní základných ľudských práv; víta posilnenú spoluprácu v oblasti riadenia hraníc a posilnenie schopnosti krajiny riadiť migračné toky a bojovať proti

prevádzačstvu migrantov, obchodovaniu s ľuďmi a inej organizovanej trestnej činnosti; nabáda na ďalší rozvoj konaní o azyle a integračných politík a zlepšenie podmienok prijímania v súlade s migračnými rámcami EÚ; zdôrazňuje význam regionálnej spolupráce pri riadení migrácie a naliehavo žiada EÚ, aby poskytla ďalšiu podporu, pokiaľ ide o zdroje, technickú pomoc a budovanie kapacít v záujme účinného riešenia migrácie;

45. vyzýva Severné Macedónsko, aby zintenzívnilo úsilie v boji proti obchodovaniu s ľuďmi, najmä prostredníctvom ďalšieho zosúladenia trestného zákonníka s *acquis* EÚ a právnych predpisov týkajúcich sa drog;

Právny štát

46. s vážnym znepokojením konštatuje, že výsledky krajiny v boji proti korupcii vrátane korupcie na vysokej úrovni sa zhoršili, čo dokazuje aj pokles v indexe vnímania korupcie organizácie Transparency International, najmä v dôsledku zmien trestného zákonníka, ktoré oslabili právny rámec, čo viedlo k ukončeniu mnohých prebiehajúcich prípadov; opakuje, že tento pokles zdôrazňuje naliehavú potrebu komplexných reforiem; naliehavo žiada o posilnenie protikorupčného rámca a zabezpečenie skutočnej zodpovednosti, najmä pokiaľ ide o prípady korupcie na vysokej úrovni, prostredníctvom riadneho vyšetrovania, stíhania a odsúdenia; naliehavo žiada, aby sa preskúmali nedávne zmeny trestného zákonníka v súvislosti s normami pre ukladanie trestov a premlčaním, aby sa zabezpečilo, že nebude negatívne ovplyvnené stíhanie korupcie, najmä zložitých prípadov a prípadov týkajúcich sa vysokopostavených osôb;

47. pripomína, že sú potrebné dostatočné finančné a ľudské zdroje na zabezpečenie účinného a dôsledného uplatňovania mechanizmov odrádzania, prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a sankcií pre verejných činiteľov prostredníctvom rozsiahlych opatrení na riešenie konfliktov záujmov, lobizmu, etických kódexov a ochrany nahlasujúcich osôb;

48. konštatuje, že vnímaná úroveň dôvery v súdnictvo je naďalej veľmi nízka a je potrebné ďalšie úsilie o predchádzanie neprimeranému ovplyvňovaniu a zastrašovaniu; poukazuje na nedostatočný pokrok pri vykonávaní stratégií riadenia ľudských zdrojov na súdoch a prokuratúre, prijatých v roku 2020; naliehavo žiada, aby sa riešil kritický nedostatok sudcov a prokurátorov, ktorý má vplyv na kvalitu a efektívnosť súdnictva; žiada, aby sa posilnila nezávislosť a transparentnosť súdnych orgánov a aby sa vyčlenili finančné prostriedky potrebné na ich účinné fungovanie;

49. požaduje posilnenie súdnej rady a rady prokurátorov a na pridelenie potrebných finančných prostriedkov pri súčasnom zabezpečení ich

nezávislosti; dôrazne vyzýva politických aktérov, aby prestali zasahovať do súdnych inštitúcií;

50. so znepokojením konštatuje nedostatočný pokrok v oblasti predchádzania korupcii a boja proti nej a skutočnosť, že finančné vyšetrovanie zostáva naďalej problematické; poukazuje na to, ako korupcia naďalej závažne ovplyvňuje kľúčové politické oblasti; vyzýva na výrazné posilnenie operačnej kapacity a spolupráce orgánov zodpovedných za boj proti organizovanej trestnej činnosti a finančnej trestnej činnosti, a to aj prostredníctvom zabezpečenia potrebných finančných zdrojov; nabáda na zlepšenie boja proti organizovanej, hospodárskej a kybernetickej trestnej činnosti prostredníctvom silnejšieho partnerstva s Europolom, Európskym centrom boja proti počítačovej kriminalite a Eurojustom; vyzýva Severné Macedónsko, aby zintenzívnilo úsilie v boji proti praniu špinavých peňazí;

51. žiada, aby sa prijali všetky potrebné opatrenia na účinný boj proti organizovanej trestnej činnosti; naliehavo žiada príslušné orgány, aby zlepšili koordináciu prostredníctvom Národného koordinačného centra pre boj proti organizovanému zločinu a aby pridelili potrebné finančné prostriedky a ľudské zdroje Hlavnej prokuratúre pre boj proti organizovanému zločinu a korupcii; zdôrazňuje potrebu nasmerovať osobitnú pozornosť a zdroje na odhaľovanie systémov prania špinavých peňazí;

52. so znepokojením berie na vedomie čiastočné zosúladenie sa Severného Macedónska s *acquis* EÚ v oblasti boja proti organizovanému zločinu; pripomína svoju výzvu na ďalšie zosúladenie s *acquis* EÚ a na vykonávanie systematického finančného vyšetrovania, posilnenie zmrazovania, konfiškácie, správy a likvidácie nezákonne nadobudnutého majetku;

53. vyzýva na dôkladné a transparentné vyšetrenie požiaru v nočnom klube v Kočani, ku ktorému došlo 16. marca 2025, s cieľom postaviť pred súd zodpovedné osoby, ako aj na aktualizáciu a dôsledné vykonávanie právnych predpisov s cieľom zabrániť podobným tragédiám a zabezpečiť lepšiu verejnú bezpečnosť a dodržiavanie právnych predpisov v záujme ochrany občanov;

54. vyzýva na rýchle vykonávanie prebiehajúcich reforiem v bezpečnostnom a spravodajskom sektore a posilnenie nezávislosti bezpečnostných a spravodajských orgánov prostredníctvom vhodných regulačných rámcov, ako aj na posilnenie demokratických mechanizmov dohľadu; so znepokojením konštatuje, že Národná bezpečnostná agentúra stále sídli v priestoroch ministerstva vnútra, čo spochybňuje jej postavenie nezávislého orgánu štátnej správy;

55. oceňuje pevné odhodlanie Severného Macedónska bojovať proti hybridným hrozbám; víta iniciatívu vlády vytvoriť národný strategický rámec na boj proti dezinformáciám, ako aj prijatie

národnej stratégie kybernetickej bezpečnosti na roky 2025 – 2028; vyzýva na ďalšie úsilie o budovanie odolnosti proti zahraničnému zasahovaniu a manipulácii s informáciami; zdôrazňuje potrebu pracovať na národnej stratégii budovania odolnosti proti dezinformáciám, ktoré pre štát predstavujú bezpečnostnú hrozbu, a to aj prostredníctvom posilnených opatrení v oblasti kybernetickej bezpečnosti a strategickej komunikácie, ako aj vzdelávania a mediálnej gramotnosti; požaduje plné sfunkčnenie mechanizmov EÚ, ako je systém rýchleho varovania, v záujme odhaľovania škodlivého zahraničného vplyvu v reálnom čase počas kľúčových demokratických procesov vrátane volieb;

56. je hlboko znepokojený tým, že Severné Macedónsko a ďalšie krajiny západného Balkánu pristupujúce k EÚ obzvlášť tvrdo postihuje zahraničné zasahovanie a dezinformačné kampane vrátane hybridných hrozieb, strategickej korupcie, netransparentných finančných tokov a donucovacích investičných praktík, pochádzajúcich najmä z Ruska a Číny; je znepokojený úlohami Maďarskej a Srbskej vlády pri presadzovaní geopolitických cieľov Číny a Ruska; v tejto súvislosti si všíma riziko závislosti od Číny v dôsledku asymetrických zmlúv o pôžičkách, ako aj nedávnu pôžičku od maďarskej Eximbanky, ktorá očividne pochádza z Číny;

Sociálno-ekonomické reformy

57. odporúča, aby Severné Macedónsko pokračovalo v krokoch na zlepšenie podnikateľského prostredia a infraštruktúry, posilnenie vzdelávania a digitálnej infraštruktúry a posilnenie systémov sociálnej ochrany a ich prepojenie s iniciatívami v oblasti zamestnanosti; víta začlenenie reforiem súvisiacich s ľudským kapitálom do programu reforiem plánu rastu a vyzýva Severné Macedónsko, aby vynaložilo dostatočné úsilie na vykonávanie týchto reforiem s cieľom dosiahnuť udržateľné výsledky v rozvoji ľudského kapitálu detí a mládeže ako základ odolných spoločností a udržateľného rastu;

58. víta prijatie programu reforiem a viacročného pracovného programu v rámci Nástroja na podporu reforiem a rastu pre Severné Macedónsko, ktoré poskytnú podporu malým a stredným podnikom, znížia byrokraciu a digitalizujú verejný systém, a víta kroky stanovené v programe reforiem týkajúce sa zavádzania digitálnej infraštruktúry a nového zákona o elektronických komunikáciách, ktorými sa zosúladňujú vnútroštátne právne predpisy s príslušným *acquis* EÚ a udržiava súlad s digitálnou transformáciou na celom svete;

59. nabáda na aktivačné stratégie na trhu práce pre mladých ľudí, dlhodobo nezamestnaných a nízkokvalifikované osoby, ako aj pre ženy, osoby so zdravotným postihnutím a Rómov a vyzýva na riadne vyhodnotenie týchto opatrení; berie na vedomie dlhodobé zlepšenie

miery nezamestnanosti, konštatuje však, že toto zlepšenie musí sprevádzať zvýšenie reálnych miezd, zlepšenie pracovných podmienok a ochrana práv pracovníkov vrátane práv odborových zväzov; požaduje plné vykonávanie zákona o riešení pracovných sporov formou zmieru;

60. podporuje Severné Macedónsko, aby urýchlilo svoju digitálnu transformáciu, najmä z hľadiska zlepšenia digitálnych zručností všetkých občanov a zabezpečením online prístupu k verejným službám; uznáva demografické výzvy, ktorým čelí Severné Macedónsko, vrátane poklesu obyvateľstva, emigrácie mladých odborníkov a starnutia pracovnej sily, a zdôrazňuje, že je potrebné riešiť únik mozgov, najmä v oblastiach zdravotníctva, technológií a vzdelávania; vyzýva na vykonávanie cielených politík s cieľom zvrátiť únik mozgov, posilniť sociálne politiky ústretové k rodinám a motivovať k spätnej migrácii; nabáda na spoluprácu s EÚ v oblasti stratégií demografickej odolnosti vrátane stimulov pre trh práce, podpory bývania pre mladé rodiny a investovania do rozvoja vzdelania a zručností s cieľom zladiť sa s budúcimi potrebami trhu práce; vyzýva na zvýšenú podporu inovácií a konkurencieschopnosti;

61. víta pozitívne účinky záruky pre mladých ľudí na znižovanie nezamestnanosti mladých ľudí; vyzýva Severné Macedónsko, aby zintenzívnilo úsilie o zníženie miery nezamestnanosti mladých ľudí vo veku 15 až 24 rokov, ktorá je pri 29,3 % stále vysoká; zdôrazňuje potrebu riešiť sociálne výzvy, zabezpečiť kvalitné politiky zamestnanosti, podporovať zvyšovanie sociálnej súdržnosti a konvergenciu k normám EÚ a podporovať pokrok v oblasti zásad Európskeho piliera sociálnych práv;

62. víta úsilie o zmenu pracovného práva; naliehavo žiada plné zladenie zákona o pracovných vzťahoch so smernicami EÚ s cieľom účinne zaručiť právo na rovnakú odmenu za rovnakú prácu, zabezpečiť transparentnosť odmeňovania a posilniť ochranu pred diskrimináciou na základe tehotenstva a materstva; trvá na potrebe posilniť kompetencie a kapacity Štátneho inšpektorátu práce s cieľom zabezpečiť účinnú ochranu práv pracovníkov vrátane záruk pred pracovnou diskrimináciou;

63. oceňuje Severné Macedónsko za pripojenie sa k jednotnej oblasti platieb v eurách (SEPA) a vyzdvihuje to ako dôležitý krok k hlbšej finančnej integrácii s európskym trhom a uľahčenie rýchlejších a efektívnejších cezhraničných transakcií; naliehavo vyzýva Severné Macedónsko, aby zaviedlo štrukturálne reformy na posilnenie hospodárstva a zabezpečenie udržateľnosti svojej dlhovej služby;

64. víta výzvy na urýchlenú integráciu všetkých krajín západného Balkánu do jednotného digitálneho trhu EÚ, čo by zásadne prispelo k vytvoreniu digitálne bezpečného prostredia;

65. naliehavo žiada príslušné orgány, aby v plnom rozsahu vykonávali existujúce právne ustanovenia na zabezpečenie prístupu k službám primárnej zdravotnej starostlivosti, s osobitným dôrazom na sexuálne a reprodukčné zdravie žien, matiek a detí, a odstránili prekážky súvisiace s geografickými, finančnými alebo inými ťažkosťami; požaduje cielené opatrenia na podporu zraniteľných skupín žien v prístupe k zdravotnej starostlivosti, a to vrátane rómskych žien, žien na vidieku a žien žijúcich v chudobe;

66. víta pokrok dosiahnutý pri vykonávaní stratégie začleňovania Rómov na roky 2022 – 2030; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že v stratégii chýba jasný prístup k účasti, posilneniu postavenia a budovaniu kapacít; vyzýva orgány, aby vykonávali príslušné akčné plány a zabezpečili riadne monitorovanie a zmysluplnú a transparentnú účasť organizácií občianskej spoločnosti, najmä z rómskej komunity;

Životné prostredie, biodiverzita, energetika a doprava

67. víta prijatie tzv. energetického zákona v roku 2025 a zdôrazňuje jeho význam pre zaistenie bezpečných, zabezpečených a kvalitných dodávok energie, ako aj pre vytvorenie efektívneho, konkurencieschopného a finančne udržateľného sektora energetiky; nabáda orgány, aby pokračovali na tejto ambicióznej ceste, a pripomína, že úplné splnenie cieľov v oblasti energetickej efektívnosti, energie z obnoviteľných zdrojov, bezpečnosti dodávok a znižovania emisií si stále vyžaduje dodatočné úsilie; naliehavo vyzýva orgány krajiny, aby zosúladili svoje právne predpisy v oblasti životného prostredia a zmeny klímy s *acquis* EÚ a zabezpečili ich presadzovanie; so znepokojením konštatuje, že z hľadiska opatrení v oblasti klímy sa nedosiahol pokrok a čaká sa na prijatie kľúčových právnych predpisov; zdôrazňuje, že do plánovania opatrení v oblasti klímy treba začleniť rodovú rovnosť a sociálnu inklúziu, aby sa so ženami, nízkopríjmovými domácnosťami a marginalizovanými komunitami konzultovalo a aby mohli mať z transformácie spravodlivý prospech;

68. víta pokračujúcu finančnú a technickú podporu Európskej investičnej banky v Severnom Macedónsku vrátane projektov strategickej infraštruktúry ako železničné koridory VIII a X, čistička odpadových vôd v Skopje a rozvoj mestskej vodárenskej infraštruktúry; požaduje inkluzívnu a spravodlivú transformáciu, ktorá chráni sociálne zraniteľné skupiny, a to prostredníctvom mobilizácie verejného a súkromného financovania, plného sfunkčnenia vyhradených mechanizmov financovania a využitia podpory EÚ a medzinárodnej podpory; zdôrazňuje potrebu riešiť problém s nedostatkom špecializovaných pracovníkov a slabou inštitucionálnou a administratívnou kapacitou, ktorý oslabuje kontrolu kvality a náležitú realizáciu posudzovania vplyvov na životné prostredie;

69. so znepokojením konštatuje, že kvalita ovzdušia a vody a nakladanie s komunálnymi odpadovými vodami patria v Severnom Macedónsku k stále mimoriadne náročným problémom; naliehavo žiada ústrednú štátnu správu a miestne orgány, aby vystupňovali svoje úsilie o zlepšenie kvality ovzdušia a znížili potenciálne smrteľné znečistenie; pripomína, že mimoriadne znepokojivá situácia vládne v Skopje, ktoré dlhodobo patrí k najznečistenejším mestám v Európe;

70. uznáva veľký potenciál Severného Macedónska ako regionálneho centra z hľadiska využívania obnoviteľných zdrojov energie; naliehavo žiada Severné Macedónsko, aby v plnom rozsahu zosúladilo posudzovanie vplyvov na životné prostredie s *acquis* EÚ, s osobitným dôrazom na sekundárne právne predpisy týkajúce sa projektov malých vodných elektrární;

71. zdôrazňuje naliehavú potrebu prioritne sa venovať ochrane životného prostredia; naliehavo vyzýva orgány, aby prijali potrebné právne predpisy a zintenzívnili opatrenia v oblasti ochrany biodiverzity, vody, ovzdušia a klímy a regionálneho odpadového hospodárstva, a to aj prostredníctvom komplexných posúdení vplyvu, prísneho stíhania environmentálnej trestnej činnosti a riadnych verejných konzultácií, ktoré umožnia zmysluplné a transparentné zapojenie miestnych komunít, MVO a vedeckých inštitúcií;

72. vyzýva Severné Macedónsko, aby zaviedlo právnu ochranu lokalít sústavy Emerald vytýčených podľa Dohovoru o ochrane európskych voľne žijúcich organizmov a prírodných stanovíšť (Bernský dohovor) s cieľom chrániť ich pred projektmi poškodzujúcimi životné prostredie; nabáda Severné Macedónsko, aby rozšírilo svoje chránené oblasti s cieľom splniť ciele Globálneho rámca pre biodiverzitu z Kchun-mingu a Montrealu; opakuje, že je naliehavo potrebné prijať zákon o opätovnom vyhlásení národného parku Mavrovo, aby sa zabezpečilo pokračovanie a dokončenie jeho základných ochranárskych snáh; nabáda Severné Macedónsko, aby zaradilo Jablanicu do zoznamu chránených oblastí, a tak zabezpečilo ochranu biotopov, ktoré majú kľúčový význam pre prežitie druhov;

73. nabáda orgány Severného Macedónska, aby uplatňovali prísnejšie stratégie ochrany a správy stanovíšť ohrozených druhov, ako aj samotných druhov, najmä rysa balkánskeho, vrátane nekompromisného presadzovania právnych predpisov na ochranu pred trestnou činnosťou týkajúcou sa voľne žijúcich živočíchov a rastlín, najmä pred nezákonným zabíjaním a pytliactvom, v záujme ochrany biodiverzity;

74. víta trvalú spoluprácu Severného Macedónska s Kosovom a Albánskom v súvislosti s cezhraničným národným parkom Šar planina; nabáda Severné Macedónsko, aby zintenzívnilo a urýchlilo úsilie o spoluprácu so susednými krajinami pri vymedzovaní

cezhraničných chránených oblastí a vypracúvaní jednotných cezhraničných plánov riadenia;

75. zdôrazňuje potrebu riešiť finančné výzvy, ktorým čelia národné parky, a zlepšiť rôzne stránky vrátane ľudských zdrojov a celkového riadenia s cieľom posilniť ich úlohu pri ochrane biodiverzity, poskytovaní príležitostí na oddych a podpore miestnej ekonomiky;

76. víta pokrok dosiahnutý pri výstavbe koridorov VIII a X v rámci transeurópskej dopravnej siete (TEN-T) a oceňuje dokončenie diaľnice Kriva Palanka – Dlabochica – Stracin; naliehavo vyzýva orgány Severného Macedónska, aby zintenzívnili svoje úsilie o uprednostnenie udržateľnej dopravy a modernizáciu energetickej infraštruktúry s cieľom dosiahnuť integráciu do európskych sietí a regionálnu prepojiteľnosť a aby tiež riešili pretrvávajúce oneskorenia v rozvoji kritickej infraštruktúry, a to aj prostredníctvom bilaterálnych rokovaní; vyzýva Komisiu, aby v prípade potreby bola v tomto úsilí nápomocná;

77. požaduje ďalšie úsilie o urýchlenie pokroku na všetkých prioritných úsekoch základnej železničnej aj cestnej siete, a to aj zvýšením počtu hraničných priechodov, kdekoľvek je to možné; víta si strategický význam koridoru VIII pre geostrategickú autonómiu EÚ a NATO, keďže slúži ako kľúčová logistická trasa pozdĺž južného krídla NATO;

Regionálna spolupráca a zahraničná politika

78. víta cenný a významný prínos Severného Macedónska k regionálnej spolupráci a stabilite prostredníctvom jeho zapojenia do regionálnych hospodárskych a diplomatických iniciatív, ako je berlínsky proces a Nový plán rastu pre západný Balkán, a vykonávania dohôd o spoločnom regionálnom trhu a zdôrazňuje význam ich inkluzívnosti;

79. oceňuje trvalá záväzok krajiny rozvíjať dobré susedské vzťahy a uznáva jej úlohu ako vzor, pokiaľ ide o mierové riešenia dvojstranných sporov prostredníctvom dialógu a vzájomného porozumenia; v tomto smere zdôrazňuje, že je dôležité v dobrej viere vykonávať v plnom rozsahu medzinárodné dohody s hmatateľnými výsledkami vrátane Dohody z Prespy s Gréckom a Zmluvy o priateľstve, dobrých susedských vzťahoch a spolupráci s Bulharskom; vyzýva na trvalý záväzok k dialógu a spolupráci so susednými krajinami s cieľom posilniť regionálnu stabilitu a vzájomnú dôveru; vyzýva na ďalšiu podporu medziľudských kontaktov v juhovýchodnej Európe;

80. vyjadruje hlboké znepokojenie nad projektom tzv. srbského sveta a nad tým, že niektorí predstavitelia vlády Severného Macedónska hája a propagujú túto myšlienku; odsudzuje účasť na stretnutiach, ktoré

sa snažia vytvoriť sféru vplyvu narušujúcu zvrchovanosť iných krajín a stabilitu regiónu;

81. pripomína potrebu otvoriť archívy juhoslovanských tajných služieb (UDBA a KOS), ktoré sa nachádzajú v Severnom Macedónsku aj v Srbsku; zdôrazňuje, že s cieľom transparentne sa vyrovnať s totalitnou minulosťou a posilniť demokraciu, zodpovednosť a inštitúcie na západnom Balkáne je potrebné otvoriť tieto archívy v celom regióne;

82. víta trvalý záväzok Severného Macedónska k európsko-atlantickej bezpečnosti; oceňuje aktívnu úlohu Severného Macedónska v OBSE, najmä jeho predsedníctvo OBSE v roku 2023 v zložitom geopolitickom prostredí, a jeho podstatný prínos k misiám EÚ v oblasti krízového riadenia a vojenským operáciám; oceňuje zosúladenie politiky krajiny so zahraničnou, bezpečnostnou a obrannou politikou EÚ vrátane jej jednoznačnej reakcie na útočnú vojnu Ruska, keď sa pripojila k reštriktívnym opatreniam proti Rusku a Bielorusku a poskytla pomoc Ukrajine; víta podpísanie partnerstva v oblasti bezpečnosti a obrany s EÚ v roku 2024;

83. vyjadruje však poľutovanie nad tým, že Severné Macedónsko bolo jedinou krajinou na západnom Balkáne, ktorá sa zdržala hlasovania o európskej rezolúcii o Ukrajine na Valnom zhromaždení OSN vo februári 2025, a namiesto toho spolu s krajinami ako Gruzínsko a Maďarsko podporila rezolúciu USA, čo predstavuje negatívny signál, pokiaľ ide o zosúladenie Severného Macedónska so spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou EÚ a s kolektívnym európskym záväzkom dodržiavať mier, medzinárodné právo a demokratické zásady;

84. uznáva členstvo Severného Macedónska v NATO ako významný geostrategický príspevok k regionálnej bezpečnosti a euroatlantickej stabilite, a to aj prostredníctvom aktívnej účasti krajiny na misiách a operáciách NATO a jeho strategickej úlohy pri podpore mieru a spolupráce na západnom Balkáne, ako aj prostredníctvom prebiehajúcej modernizácie jeho ozbrojených síl a reforiem v oblasti krízového riadenia, kritickej infraštruktúry a kybernetickej obrany; zdôrazňuje, že členstvo v NATO posilňuje obranné spôsobilosti Severného Macedónska, zlepšuje bezpečnostnú koordináciu so spojencami z EÚ a NATO a slúži ako odstrašujúci prvok voči vonkajším destabilizačným snahám; nabáda Severné Macedónsko, aby prehĺbilo spoluprácu s partnermi z EÚ a NATO v oblasti potláčania hybridných hrozieb, a to aj prostredníctvom koordinácie kybernetickej bezpečnosti, spoločného sledovania dezinformácií a budovania odolnosti, a aby pokračovalo vo svojich snahách odrádzať od vonkajších pokusov o destabilizáciu; nabáda Severné Macedónsko, aby pokračovalo v investíciách do modernizácie obrany a zosúladenie so strategickými prioritami NATO v záujme ďalšieho upevnenia jeho úlohy spoľahlivého bezpečnostného partnera;

85. víta dohodu uzavretú na samite EÚ – západný Balkán v Tirane o znížení nákladov na roaming; v tejto súvislosti vyzýva orgány, súkromné subjekty a všetky zainteresované strany, aby uľahčili splnenie dohodnutých cieľov na dosiahnutie výrazného zníženia roamingových poplatkov za dáta medzi západným Balkánom a EÚ a ďalšieho zníženia, ktoré by viedlo k cenám blízkym domácim cenám do roku 2027; víta začatie prvej fázy realizácie plánu na zníženie roamingových nákladov medzi západným Balkánom a EÚ;

°

° °

86. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie predsedovi Európskej rady, Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, vládam a parlamentom členských štátov, a prezidentke, vláde a parlamentu Severomacedónskej republiky.